

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

А а	Б б	В в	Г г	Г г	Д д
Е е	Є є	Ж ж	З з	и	Е е
І і	Ї ї	Й й	К к	Л л	М м
Н н	О о	П п	Р р	С с	Т т
У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш
Щ щ	ь	Ю ю	Я я		

ПРАВИЛЬНО ВИМОВЛЯЙ, НАГОЛОШУЙ, ПИШИ

Аеродрóm	лівóруч	температу́ра
бу́дь ла́ска	меха́нік	тепе́р
ввече́рі	мізі́нець	терпу́т
вде́нь	мі́льйо́н	трамва́й
взі́мку	наза́д	троле́йбус
вісі́мдеся́ті	напа́м'я́ть	фа́не́ра
влі́тку	океа́н	фа́рту́х
восе́ні	попе́реду	фу́тбо́л
впе́ред	посере́дині	цеме́нт
вра́нці	портре́т	черне́тка
вчо́ра	право́руч	ше́ренга
гардеро́б	п'я́тдеся́т	ші́стна́дцять
гекта́р	п'я́тдеся́ті	ші́стдеся́т
гвинті́вка	п'я́тсо́т	ші́стдеся́ті
до побáчення	револю́ція	ші́стсо́т
держáва	республі́ка	щогоді́ни
дисциплі́на	сигна́л	щодéнно
зза́ду	сі́мдеся́ті	щоту́жня
інжене́р	телегра́ма	ю́нна́т
кіломе́тр	телефо́н	яри́на

МОВА І МОВЛЕННЯ

ПРИГАДАЙ!

- ▶ **Мовлення** — це здатність людини спілкуватися з іншими людьми усно чи письмово.
- ▶ **Культура мовлення** — це правильність, чіткість, точність, виразність мовленого слова, доцільність його вживання, багатство словникового запасу. Культура спілкування передбачає вживання ввічливих слів.

ПОТРЕНУЙСЯ!

---

1. Прочитай вірш.

Весь Всесвіт у мові розмістився,
Весь світ чарівний в ній звучить!
У слові сонцем заіскрився,
Щоб у чудових звуках жить.
І як гуртом, не поодиначі,
Почнемо в світ її нести,
То й доти будем — українці
Поміж народів гідно йти.
А знехтуємо рідне слово —
Земля нам цього не простить.
То ж линь над світом, рідна мово!
Тобі в віках судилось жить!

Надія Красоткіна

- До чого закликає автор у вірші?
- Які слова вірша могли б стати його заголовком?
- Спиши спонукальне речення, підкресли звертання.

2. Спиши текст. Що дає людині знання рідної мови?

Найбільше і найдорожче добро кожного народу — це його мова, та жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування.

Панас Мирний

- Зроби звуко-буквений аналіз виділених слів.

3. Запиши приказки і прислів'я.

1. Слів не розкидаєш — добру славу маєш. 2. Слово без діла нічого не варте. 3. Добре слово краще за цукор і мед. 4. Холодним словом серця не запалиш. 5. Слово — не стріла, а раниць глибоко.

- Чого вчать ці прислів'я?
- Поділи виділені слова на склади для переносу.

4. Прочитай текст і поміркуй над прочитаним.

Слово — найтонше доторкання до серця, воно може стати і ніжною запашною квіткою, і живучою водою, що повертає віру в добро, і гострим ножем, і розжареним залізом, і брудом. Мудре і добре слово дає радість, нерозумне і зле, необдумане і нетактовне — приносить біду.

Ніна Кидисюк

- Склади власне висловлювання про те, що нам дає мудре і добре слово.
- Добери антоніми до виділених слів.

5. Прочитай текст. Спиши.

Україна — це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, лани золоті пшениці, медові та молочні ріки...

Україна — розкішний вінок із рути і барвінку, що над ними світять заплакані золоті зорі...

Степан Васильченко

- Якого ставлення потребує рідна мова?
- Запиши звукові моделі виділених слів.

6. Прочитай вірш.

Найрідніша

Батьківщино, земле рідна,
Земля сонячна і хлібна,
Ти навек у нас одна.
Ти, як мати, найрідніша,
Ти з дитинства наймиліша,
Ти і взимку найтепліша —
Наша отча сторона.

Микола Сингаївський

- Спиши перше речення вірша. Продовж речення:
Україна — найрідніша, ..., ...

7. Прочитай висловлювання про мову.

1. Мова — втілення душі. Чим багатша думка, тим багатша мова (*Олесь Гончар*). 2. Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ (*Костянтин Ушинський*). 3. Мову чудову, глибинне і пружне слово, немов гостру зброю, дав нам народ (*Павло Тичина*).

- Які висловлювання про мову знаєш ти?
- Запиши свої думки чи висловлювання про мову.

8. Прочитай текст. Перекажи його зміст.

«Флешка» — це знімний носій інформації, який має дуже компактні розміри. Невеликий шматочок пластику дозволяє